

Önsöz

Attıla Sönmez, yakın tarihimizde “ilk plancılar” olarak iz bırakmış genç takımın üyelerinden biri idi; yakın arkadaşımızdı. Bu nedenle onu anarken, 1960’lı yıllarda Devlet Planlama Teşkilatı’nın kurulması ve Birinci Beş Yıllık Plan’ın hazırlanması sürecinde yaşanan olayları, içinde yer aldıkları tarihsel ortamla birlikte, bir kitap çerçevesinde anımsamak çok uygun olmuştur.

Arkadaşım Attila Sönmez, Fransa’da Grenoble Üniversitesi’nde doktora eğitimini tamamladıktan sonra Türkiye’ye gelmiş ve DPT’de uzman olarak çalışmaya başlamış bir kalkınma iktisatçısı idi. Alanındaki bilgisi ve yaratıcılığı yanında, planlamada beraber çalıştığı arkadaşları ile iyi ilişkiler kurmayı ve liderlik yapmayı başaran güçlü bir kişiliği vardı. Kısa bir sürede, uzman olarak girdiği İktisadi Planlama Dairesi’nde Başkan Yardımcılığı görevine getirilmişti. İstifa eden yöneticilerden sonra Teşkilatın en kıdemli elemanı idi. Bu konumu ve meslektaşlarında yarattığı saygınlık, istifalardan sonra Sönmez’in teşkilatın bütünlüğünü korumasında önemli bir rol oynamasını sağlamıştır. Bunda DPT’nin bütünlüğünü koruma kaygısıyla hareket eden yeni yöneticilerin de etkisi olmuştur.

Attila Sönmez’le ilişkilerimiz DPT ile sınırlı kalmadı, daha sonraki yıllarda Dünya Bankası çerçevesinde ve ikimizin emekliliğinde de, onun hüznü dolu ölümüne kadar devam etti. Candan bir dost ve dünya çapında bir iktisatçı yitirdik.

Bu kitabı Ergun Türkcan’ın hazırlaması da çok yerinde bir karar olmuştur. O ilk plancılar-
dan birisi olmamasına rağmen bu gruba çok yakın, hepimizin tanıdığı ve güvendiği bir arkadaşımızdır, onunla DPT’de değil, ama başka yerlerde ve başka projelerde birlikte olduk; hepimizle mükemmel ilişkilere ve iyi bir hafızaya sahiptir, bizlerden alabileceği her şeyi almağa çalıştı. Ama bizler onun her istediği bilgi ve belgeyi verebildik mi, bilmiyorum.

Türkiye'nin planlama deneyimi hakkında, yaklaşık yarım yüzyıl geçmesine rağmen, elle tutulacak pek az sayıda yayın vardır; eldeki bir avuç metin bu kitapta yer alıyor. Bu kitapla, hiç olmazsa, Planlama'nın kuruluşu ve bir görüşe göre de çöküşü hakkında ciddi belgelere ve birinci el bilgilere ulaşılmış olunuyor.

Ben bu kitap fikrini ortaya atanlarla bu kitaba her türlü katkıyı yapanlara, eski bir planıcı olarak teşekkür eder, bu alanlara gelecek kuşak akademisyenlerimizin daha çok ilgi göstermesini dilerim.

NECAT ERDER